

LIETUVOS SOVIETIZAVIMAS 1944–1947 m.:
VKP(b) CK dokumentai

LIETUVOS ISTORIJOS INSTITUTAS

**LIETUVOS
SOVIETIZAVIMAS
1944–1947 m.:
VKP(b) CK dokumentai**

DOKUMENTŲ RINKINYS

Sudarė ir parengė MINDAUGAS POCIUS

LII
LEIDVYKLA

Vilnius, 2015

UDK 94(474.5)„1944/1953“(093)
Li331

Knygos rengimą ir leidybą finansavo
Lietuvos mokslo taryba
NACIONALINĖ LITUANISTIKOS PLĖTROS 2009–2015 METŲ PROGRAMA
Sutartis Nr. LIT-8-62

Recenzentai:

dr. Vladas Sirutavičius
prof. dr. Saulius Sužiedėlis

ISBN 978-609-8183-06-1

© Lietuvos istorijos institutas, 2015
© Mindaugas Pocius, 2015

Li331 **Lietuvos sovietizavimas, 1944–1947 m.: VKP(b) CK dokumentai** : dokumentų rinkinys / Lietuvos istorijos institutas ; sudarytojas Mindaugas Pocius. – Vilnius : Lietuvos istorijos instituto leidykla, 2015. – 654 p. : faks.

Bibliogr. išnašose. – Asmenvardžių r-klė: p. 613–653

ISBN 978-609-8183-06-1

Leidiny s parengtas remiantis Lietuvos ir Rusijos archyvuose saugomais originaliais dokumentais. Šaltinių rinkinyje atsispindi Lietuvos reokupavimo ir įjungimo SSRS politinę, ūkinę, socialinę ir kultūrinę sistemą įvairūs aspektai, atskleidžiama, kaip VKP(b) CK vadovybė pagal totalitarinės komunistinės valstybės standartus pertvarkė ir suvienodino Lietuvos vidaus gyvenimą. Knygoje siekiama nuosekliai pateikti istorinius šaltinius, leidžiančius geriau pažinti Sovietų Sąjungos centrinės valdžios 1944 m. antroje pusėje – 1947 m. pradžioje vykdytą Lietuvos sovietizavimo politiką ir sovietizacijos procesą. Dauguma unikalių ir originalių dokumentų niekur nebuvo skelbti arba Lietuvoje publikuojami pirmą kartą. Leidiny s skirtas studentams, mokytojams, aukštųjų mokyklų dėstytojams, istorikams, sovietologams ir visiems, besidomintiems Lietuvos istorija.

UDK 94(474.5),,1944/1953“(093)

Viršelio pirmo puslapio nuotraukoje – Raudonosios armijos 16-osios lietuviškosios divizijos paradas Gedimino prospekte. Tribūnoje stovi (iš kairės): VKP(b) CK Lietuvos biuro pirmininkas Michailas Suslovas, VKP(b) CK Lietuvos biuro pirmininko pavaduotojas Fiodoras Kovaliovas, LKP(b) CK pirmasis sekretorius Antanas Sniečkus, LSSR Ministrų Tarybos pirmininkas Mečislovas Gedvilas ir LSSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumo pirmininkas Justas Paleckis. Vilnius, 1945 m. rugpjūčio 2 d. Fotografas Chanonas Levinas.

Lietuvos centrinis valstybės archyvas. Saugojimo vnt. Nr. 15441-1 (78-3).

LIETUVOS SOVIETIZAVIMAS 1944–1947 M.:

VKP(b) CK dokumentai

Dokumentų rinkinys

Sudarė ir parengė Mindaugas Pocius

Redaktorė *Aldona Radžvilienė*

Maketuotoja *Žydronė Jakonytė*

Dalininkas *Algimantas Dapšys*

Vertėja į anglų kalbą *Diana Bartkutė Barnard*

2015 12 15. 40,60 leidyb. apsk. l. Tiražas 400 egz.

Išleido Lietuvos istorijos instituto leidykla.

Kražių g. 5, 01108 Vilnius

Spausdino Standartų spaustuvė

S. Dariaus ir S. Girėno g. 39, 02189 Vilnius